

MOTERŲ BALSAS

Pirmasis Lietuvių Darbininkų
MĖNESINIS ŽURNALAS

Lietuvių Moterų Progresyvio
SUSIVIENIJIMO ORGANAS

"Entered as second-class matter October 5, 1916 at the Post Office at Phila., Pa. under the Act of March 3, 1879"

Metai 1.

1917 m. Gruodis=December mėn.

No 12 (15)

DELEI "MOTERŲ BALSO" PAGERINIMO

Nuo pat išėjimo pirmojo numerio "Moterų Balso" ir nuo suvaziavimo, kuris įvyko spalio mėn. 1916 m., mūsų Susivienijimas sparčiai augo. Narių skaičius paaugo net 200 procentų. "Moterų Balsas" nuo pat pasirodymo buvo maloniai sutiktas darbininkų minioj. Per "Moterų Balsą" galėjome geriau Susivienijimo reikalus sutvarkyti ir tuomi Susivienijimas išbujojo.

Per "Moterų Balsą" mes, L. M. P. S. A. narės, įgijome geresnę pasauliožvalgą.

Mūsų organizacija yra švietimos ir lavinimos organizacija. Be "Moterų Balso" mes buvome lig be vienijančios spėkos.

Taip sparčiai augant Susivienijimui, auga ir mūsų reikalai. Kaskart jų daugiau ir daugiau randasi. "Moterų Balsas" liko per mažas mūsų reikalams ir tuomi mes susiduriame su klausimu, kaip mes galėtume padidinti ir patankinti jo leidimą, kad galima būtų atsakančiai savo reikalus sutvarkyti.

Apie patankinimą laikraščio leidimo jau ne kartą tulos Brooklyno draugės, kurios daugiau organo reikalais rupinasi, kalbėjosi. Ypatingai, kada dabar netekome LSS. organų, tai "Moterų Balsas" butinai turėtų išeiti tankiaus, kad būtų vietos ir proga apsvarstyti tulus klausimus delei kurių dabar esančiuose laikraščiuose nėra vietos.

Bet tai tas priklauso nuo mūsų Pild. Komiteto veiklumo ir nuo viso Susivienijimo narių.

Prie dabartinės tvarkos mūsų redakcijos ir administracijos laikraštis jokių būdu, kad ir prie geriausių norų, negalima atsakančiai sutvarkyt. Administratorei nelieka laiko net nė svarbius biznio dalykus atlikti, o redaktorei taip-pat nėra laiko susirašinėti su bendradarbiais, parašyti straipsnių arba kad ir tuos pačius kiek nors geriau apdirbti. Viskas atliekama ant greitųjų, pertai laikraštis visuomet susivėlina išeiti ir išeina tankiai su daugeliu įvairių trukumų.

Jeigu norite, kad mūsų Susivienijimo organas būtų vedamas atsakančiai, tai reikia pastatyt tam darbui ypata ir jai duot laiko to darbo atlikimui atsakančiai, o ne, kad viskas būtų sumesta ant greitųjų.

Taigi, šį klausimą lai kuopos svarsto giliau. Mums visoms norisi, kad mūsų organas platintųsi kuodaugiausia ir kad skaitytojams atneštų didžiausių naudą, bet tuomi visos, o ne kelios turi rupintis. Kurios gali rašyt ką-nors rašykite, — juk reikalų turime begalo; bandykime juos viešai gvildinti. Kurios jau negali rašyti, lai platina kiek išgali. Nepasiganėdinkime vien tik gražiais norais, bet eikime prie praktiško darbo.

K. Petrikienė.

Moterų Padėjimas Lietuvoj

(Paskaita).

Malonu man matyti Amerikoje moterų kilimą ir stojimą į kovą su prispaudimais ir visokia skriauda mūsų moterų lyties.

Nors neseniai atvykusi į šią šalį, vienok spėjau pamatyti, jog čia galima visokiais keliais liuosiau kovoti su visais pavergimais ir išnaudojimais moterų darbininkių, kaipo silpnės dalies visuomenės. Galima vienytis, spiestis į draugijas, veikti be kliučių iš valdžios pusės.

Pajuokimų, pašaipų, blogos valios žmonių, žinoma, neišvengti; bet kalbas arba rašymus žmonių nepalyginsi į valdžios nagaiką.

Man sulaukus senatvės ir visą amžių gyvenus po prispauda nagaikos ir kumščios iš valdžios pusės, noriu nors trumpai apibriežti moterų padėjimą Lietuvoje prieš karę, iš medžiagiško ir morališko atžvilgių.

Tenai, atmetus dvarininkus ir visus turtuolius, paėmus vien tik sodžiaus darbininkų luomą, ir ta, dar skirstoma į dalis, pagal turtą.

Patį žemiausioji luoma yra rokuojama, tarnaujanti, kaip tenai vadinami, "službelninkai", tiek vaikinai, tiek mergaitės. Samdo pavienius turtingesni ukininkai ir dvarai. Algą moka pagal suderėjimą. Samdantysis stengiasi nuderėti kuopigiau; stojantis, stengiasi gauti kuobrangiau. Susiderėjo algą, pristoją ant apskritų metų; turi tarnauti ir darbuotis be skyriaus darbo ir be ap-rubežiavimo laiko.

Samdytai mergaitei, darbas po laukus ir apyvoka apie namus: išrokuoti jos kiekvieną darbą, išėitų labai ilgas pasakojimas ir bereikalo, nes kiekviena moteris žino, jog namų darbo ir apyvokos nėra ko parodyti: čia bast, čia bast, rodos be darbo, o nuvargsti iki prakaito. Lauko darbai ir gyvulių priežiūra, sykiu skalbiniai ir siuviniai dėviamųjų drabužių, penslai, pienas ir paukščiai ant moteries rankų, prie to, namų tvarka... Nors ir šeimyninkė padeda, sykiu darbuojasi, bet ir samdytą mergaitę įveikia, nuvarinėja, žodžiu, abiem užtenka. Nes mažesniose ukėse, kame šeimyninkė gali viena sukties, ten mergaitės nesamdo. Vaikams prakutus irgi nebesamdo, vaikai padeda darbuotis.

Bernas, samdytas darbininkas, išėina į lauką ar namie vis prie stačio, apibriežto darbo. Parėjęs namo, jam tur buti valgis ant stalo, o jei kur toliau, ir skubus darbas, tai ir nunešti reikia

valgį į laukus ar į pievas. Baltiniai turi but išskalbtį, apžiurėti; patalynė pataisyta. Jis nuo darbo, prie stalo, nuo stalo į lovą, ar kur ant vejos pakritęs, gali ilsėtis. Mergaitei, atimti, paduoti, apsivalyti, nusimazgoti, darbas iki išvakarų nusi-tesia.

Iš to matyti, kad mergaitei ukėje, daug daugiau ir kėblesnis darbas, maž niekuomet nėra galo visokioms jo smulkmenoms; prie to dar ir nešvaresnis.

O kaip su alga, užmokesniu? — paklausite. Ogi mergaitės alga pusėtinai mažesnė, negu berno. Prieš dešimtį-penkiolika metų atgal, bernai ėmė algos į metus 40-50 rub. su visu užlaikymu ir darbiniai rubai. Mergaitės gi ėmė 20-30 rub. ir kasdieninį drabužį. Prieš pat karę, tarnautojų algos pakilo arti 100 rub. į metus, bet mergaitės vistik pusę to tegadavo.

Apsivedė bernas, — ukininkai nebesamdo vedusio, neturi vietos jo pačiai. Tuomet stoja į dvarą už ordinarčiką. Dvare gauna atskirą butą, šilumą; duona grudais duodama; gauna daržą bulbėms, daržovėms, karvei pašarą; laikosi kiaules, vištas. Ordinarija ir alga — pagal sutarties, pinigais nuo 30 iki 50 rub. į metus, kaip kokiam dvare.

Vyro darbas, kasdien dvare, nuo aušros iki sutemos. Už tą patį užmokesnį, moteris, vasarą turi atlikti dvare prie darbo, kelias dešimtis dienų, su savo valgiu. O kaip kame, dar ir dvaro karves milžti; rytą-vakarą, po dešimtį. Argi nematyti ir čia, jog ordinarčiko žmonai daugiau darbo ir kėblesnis už vyro.

Jis dvare, prie stačio darbo, besistumdo, belaukia saulės laidos. O tu, žmonele, lakstyk liežuvį išleidusi; tau vaikai, namai, karvelė, paršelis, tau bulbės, daržai, ravėja, dargi dvaro dienas, dvaro karves milžti. Prie to viso, kasdien lakstyk su puodeliu po laukus, nešk vyrui valgyti...

Tokių ordinarčikų padėjimas ir gyvenimas nelygu: viename dvare geriau, kitame blogiau, pagal pono gerumo ar išmanymo, bet visur ne pyragai.

Taip darbininkai, vargdieniai ir bastosi iš dvaro į dvarą, iš vienos į kitą vietą, jieškodami sau geresnio buvio. Bet niekur neranda nėkokios užuojautos, nė paguodos, nė užtarimo, vien tik skriaudos, išnaudojimas, paniekinimas, neturtas...

Visur tik savo nagais ir raumenimis, kol spėkos ištesia, savo kaktos prakaitu, sunkiu ir be poilsio darbu, pelnosi duonos plutelę.

Prie to, bažnyčioje girdi: nužemintai reikia savo jungą nešti. Ponų paliepiamų, bažnyčios prisakymų, kunigų pamokslų, akiai klausyti.

Tokių darbininkų bežemių, sykiu ir mažažemių, dešimtininkų, triobelninkų, vaikai prakutę iki 8-9 metų, eina tarnauti. Tėvas iš ordinarijos, ar iš kokio dirvono, sklypelio žemės, nebeišmaitina, turi patsai vaikas užsipelnyti duoną. Mergaitės, tankiai mažos, jau samdomos vaikus daboti, berniukai samdomi už piemenis. Prakutę, stoja prie darbo, už pusbernį, už berną. Toliau, apsivedęs, eina vėl tėvo pėdomis, į ordinarčikus,—dvaro kumietines šluostyti. Apsiveda tik su tarnaitėmis, nes ukininkas, duodamas savo dukterei porą šimtų rub. dalies, neleis už bežemio berno. O tarnaitės-mergaitės, neves ukininko sunus.

Taip ta tarnaujanti luoma, savo padėjimu skiriasi nuo kitų luomų. Jie iš savo tarpo apsiveda, visą amžių darbininkais pragyvena, jų vaikai iš-pat mažo vėl visą amžių tarnauja. Labai mažai kas iki šiol tesirupino jų apšvietimu, susipratimu.

Iš tokių samdininkų-tarnaičių, kartais pakliuvusi į dvarą, kuri gabesnė, pakliuva prie rumų, prasitrynusi, išleikia į miestą tarnauti; pradeda lenkiškai, rusiškai šnekėti. Išjila augščiau, iš viršaus pradeda žiūrėti į sodietes tarnaites; o paskiau bijosi apie sodžiaus purvynus ir paminėti.

Ukininkai, žemės savininkai, sudaro jau kitą luomą. Jie didžiuojasi ir džiaugiasi savo žeme; jų reikalai rišasi su uke, žeme, mokesčiais, padaryne, gyvuliais... Ukininkų vaikai, berniukai ir mergaitės, augščiau samdininkų statosi. Ukininkaitė niekuomet netekės už bežemio berno, jei ir labai kurs patiktų, net įsimylėtų, bet nutekėti negali, nes tėvas, pagaliaus ir brolis, paveldėjas tėvo žemės, neduos jai prigulinčios dalies. Tėvas arba brolis pasako:

—Eik kad nori už plikio, bet nieko negausi...

Mergaitė, gailėdamos tos savo dalies, keletą šimtų kartais vertės, sėdi ir laukia kokio-nors ka-
valieriaus, su žeme, atjojant.

Vaikinas taip-pat įgijęs ukį, po tėvu, priverstas yra jieškoti panos, apsigvesti, butinai su dalia. Nors jam labai patiktų ir mylėtų kokią neturtėlę mergaitę, bet vesti jos negali, nes jam reikia pinigų, savo seserims dalis išmokėti. Laksto per mergaites, jieško sau pačios su didesne dalia.

Taip, iš vaikinu ir iš mergaičių pusės, nežiurima į asmenis, nesiskiriama visam amžiui draugės ar draugo iš morališkos pusės, iš meilės, patikimo... bet vien tik iš medžiagiškos, del pinigų, dalies, žemės, ukės...

Vien tik turtų išrovakimais, apsivedę, tankiausiai tarpe savęs nesutinka. O dar kartais vyras apsigavęs, negavęs tiek dalies, kiek buvo prizadėta, tai išmėtinėjimų, keikimų vyro, kasdien reikia pačiai išgirsti. Dar negana to, bet ir už mušimą pačios vėl nė kokio nėra atsakymo. Vyras su savo pačia, bažnyčioje jam pririšta, gali apsieiti kaip su koku gyvuliu, ar nevertu daiktu. Vyras, ponas, valdonas, šeimyninkas, visagalis; už menką neišpildymą jo paliepimo, turi valią mušti, terioti, barti, kolioti. Pačiai niekur globos, niekur pasiskųsti, visur ją pakaltins:

—“Turbut neklausai vyro? Klausyk ir negausi pėros”—pasakys.

Moteris nutekėjusi tiesiai lieka vyro vergė; jos gerovė, buvis ir sveikata, — vyro rankose. Vyru ant vietos pačią užmušus, dar šiokia-tokia būtų atsakomybė ir tai lengviai išsiteisinama: netyčia, iš nelaimės, užmušė. O kankinant, mušant, ilgesniam laikui atimt sveikatą, tai niekas neatkreipia į tai atdyžios; kaip vyras ją užlaikė, kaip apsiėjo, tai jo buvo valia.

—Be laiko mirė,—Dievo valia. Artimesni, matę jos kančias, numirus, dar pasidžiaugs:

—Ačiu Dievui! Jau ta atkentėjo savo vargelį...

Štai vergija, štai skriauda moterų-mergaičių, iš medžiagiškos ir morališkos pusės. O kas del mokslo, apšvietimo, vėl labai skriaudžiamos mergaitės.

Kiekvienas valstietis, kurs tik kiek išgali, stengiasi nors vieną sunų į mokslą išleisti; o ir kitus sunus, jei turi kelis, nors pradinėje mokyklėlėje pramokinti, kad išėjus kuriam į Ameriką, ar į kariuomenę, galėtų bent laišką parašyti, nereikėtų kitam klonioties. O mergaitėms, kam to rašymo? Bile tik mokės poteries, prisakymus, ir maldaknygę biskį paskaityti, (nes bažnyčioje negražu be knygos, ražančių barškinti, labiau gražiai pasipuošus), tai ir užtenka.

Tokios tėvunaitės-mergaitės darbuojasi prie namų, verpia, audžia, kraitį sau krauna ir laukia iš kurios pusės atjos jai lygus jaunikaitis.

Prisiminus apie jos mokslą, tėvas rankas kratyto:

—Leisk į mokslą, dėk kaštą, paskui tekės už

vyro, vėl duok dalį; kad tik duonos turėtų, mokės šeimyninkauti ir vaikus auginti...

Tokioms mergaitėms, tėvams išmirus, broliams apsivedus, namie vietos jau nebėra, tarnauti — negražu! Pasenterėjus, nutekėti nebeatsitikus, kurgi jai dingti? Lieka vien tik slinkti prie bažnyčios, į davatkas, tai visas kelio galas. Tėnai melsis, Dievą garbins, o turėdama laiko, rinks visokias žinias apie svieto nedorybes ir nuodėmes, laikydama sau už nuopelną, viską kunigėliui pranešti.

Dar viena luoma moterų-mergaičių, jau pramokintų, prasilavinusių. Tai pradinių mokyklų mokytojos, siuvėjos, knygvedės, raštininkės... Šios stato save daug augščiau už paminėtas tarnaites ir ukininkaites; iš augšto žiuri į jas. O pačios vėl labai skriaudžiamos medžiagiškai. Visuomet jos atlieka lygų darbą su vyrais, tankiai net ir geriau, o užmokesnis paprastai daug mažesnė; mažne pusė tiek, kaip vyrams, vien tik delto, kad ji moteris.

Ir taip visose luomose moteris ir neša savo jungą; metų-metais, velka savo vergiją.

Apie turtingųjų moterų luomą, nėra ko mums kalbėti. Nors ir toje luomoje moterims buvo da-

romų daug skriaudų, kaip silpnesniai lyčiai žmonijos. Bet vis tik turtingosios aprūpinamos nors medžiagiškai; nors į mokslą leidžiamos, bet ir tame dar skriaudžiamos. Į augštesnį mokslą įstoti mergaitei daug kliūčių ir kėblumų daroma iš valdžios pusės.

Tai vis moterų skriaudos kas del turto, darbo ir užmokesnio, bet liko dar priminti apie didžiausią skriaudą kas del morališko suvedžiojimo, iš nekaltybės kelio. Nušlypusi, prasikaltusi mergaitė, kokios ji nebutų luomos, visuomet lieka pakaltinta tik ji viena. Niekas nė pirštu neparodo į jos suvedžiotąją; jam kepurė, vis kepurė, o tu mergele kentėk visus išjuokimus ir paniekinimus visą amžių. Bet tas klausimas labai platus, visokeriopai galima jį svarstyti ir aiškinti, o visas smulkmenas išvedžioti čia ne vieta.

Trumpoj formoj tokios yra moterų skriaudos, o kad jas pažinus iškur jos kyla, kad supratas kaip jas prašalinti, panaikinti, butinai reikia moterims šviestis ir organizuotis. Todėl visos spaudžiamos ir išnaudojamos darbininkės, turime kilti. Visos, ranka į ranką, veikti, kovoti, kad pagerinus savo buvį, nusikračius vergiją.

Žemaitė.

Organizacijos ir Jų Reikšmė

Pažvelgus į draugijos praeities istoriją ir prisiziūrėjus į dabartinį jos gyvenimą ir besivystymą, matome, kad kuomet tik kilo arba ir dabar kyla kokia-nors idėja arba šiaip jau kokis naudingas ar kartais net ir nenaudingas sumanymas, visuomet įvykdomas, arba bandomas įvykdinti tas ar kitas sumanymas per organizacijas. Pavyzdžių tam turime daug. Štai ir vergija buvo panaikinta, arba daugiausia prisidėjo prie panaikinimo tam tikra prieš-vergijinė organizacija.

Su baudžiavos panaikinimu buvo taip-pat. Krikščionybė išsiplatino tik ačiu tam tikrai organizacijai, kuri užsiėmė tos idėjos skelbimu ir jos platinimu. Mums nekantriai laukiamas ir didelė žmonijos daliai pageidaujamas socializmas tik todėl yra taip plačiai žinomas, kad tam tikros organizacijos arba, geriau pasakius, viena didžiulė, viso pasaulio organizacija, jį skelbia ir platina ir, kaip rodo, tai toji tarptautinė organizacija turės sulošti svarbiausią rolę socializmo gyveniman įvykdinime.

Dabar gi, rodosi, aišku bus organizacijų reikšmė ir jų reikalingumas tam, kad su jų pagalba vykdžius gyveniman tam tikras idėjas ir sumanymus. Dabar, kuomet stovi prieš mus klausimas reikalingumo lygių su mūsų draugais vyrais balsavimo ir kitokių draugijos tvarkyme teisių, tai yra, kad mes, moteris, syki ant visados butume pripažintos, kad esame lygios draugijos narės ir piliečiai, kaip ir mūsų sunų, broliai ir vyrai, tai privalome turėti ir jau turime tam tikras organizacijas, kurios skelbtų mūsų idėjas ir aiškintų mūsų reikalus. Sakau, jau turime panašių organizacijų,

bet kadangi aš čia kalbu tik į savo klesos moteris, tai yra, tik į darbininkes, kaip ir aš, tai pasakyčiau, kad ne visos tuo tikslu tveriamos arba gyvuojančios organizacijos mums, kaip darbininkės, yra tinkamos. Mat, mums reikalinga tokios, kurios stovi aiškiais klesų kovos pamatais, bet nepasitenkina vien šauksmo apie lygias teises, vaikščiojimu iškeltomis vėliavomis apie baltąjį namą, kad pasirodžius valdininkams, jog jos reikalauja lygių teisių surengimu iškilmingų parodų, kur vadovės gauna progą pasivažinėti gražiose automobiliuose ir tt. Viena tokių organizacijų, kuri, kaip sakiau, stovėtų aiškiais klesų kovos pamatais, yra Lietuvos Moterų Progresyvis Susivienijimas.

Taigi, brangios darbininkės, kurios nenorite būti amžinomis vergėmis, kurioms nusibodo šis netikęs surėdymas, kurios manote, kad jau pakanka kraujo ir ašarų, kurias žmonija išlieja kasdien delei šios netikusios tvarkos, stokite į mūsų organizaciją — L. M. P. S. A., nes lietuvių moterų tarpe tik ši viena yra aiškiai darbininkiška ir išvien su didžiąja darbininkų organizacija, tai yra, socialistų, darbuojasi prašalinimui viso pikto, kuris daugiausia pačina delei negeros tvarkos.

L. M. P. S. A. priima į savo kovotojų tarpą, netik pavienes nares ir tuo tikslu susitvėrusias kuopas, bet ir pašelpines bei kulturines lietuvių moterų organizacijas, kurios sutinka su mūsų uždaviniais ir konstitucija ir užsimoka mėnesines duokles.

M. Baltuškienė.

Su Naujais Metais

(Skiriu L. M. P. S. A. draugėms.)

Su naujais metais
Sveikinu aš jumį,
O, darbo draugės,
Vargo sesutės.

Linkiu jums daug laimės
Jūs pasiryžimuos
Dirbti del ateities,
Del gerovės žmonijos.

Sveikinu aš jumis,
Kurios prisikėlėt
Iš prietarų grabo
Ir dirbti pradėjot,

Tą darbą naudingą
Del visos žmonijos,
Del greitesnės laimės,
Del mirties vergijai.

K. S. Lietuvaitė.

PRIE DARBO, DRAUGĖ!

Apie porą mėnesių atgal pasigirdo tulose vietose gana prakilnus sumanymas tvirti L. M. P. S. rajonus. Mano nuomone tas sumanymas yra naudingas ir mes privalome stengtis jį gyvenimui įvykdinti. Sutverdamos rajonus, mes užmegsime artimesnius ryšius su kuopomis, sustiprinsime savo jėgas ir padėsime stipresnį pamatą augimui savo organizacijos. Yra labai naudinga susirinkti kelioms arba keliolikai draugių iš apylinkinių kuopų ir apsvarstyt bėgančius dienos klausimus, apie kuopų uždavinius, jų veikimą, apie įvairius pagerinimus ir abelnei svarbesnius reikalus. Todėl privalome daugiau atkreipti atydos į pradėtą darbą ir varykime pirmyn. Nėsant rajonams, mūsų kuopų narės niekad negali susieiti ir pasitarti; tarpe jų nėra draugiškumo, o tas organizacijoje kaip tik ir reikalinga. Visai kitaip rajonams esant. Kur rajonai susitveria, ten tankiai šaukia-

mos konferencijos, susirenka narės, daugiau susidraugauja, pripranta svarstyti reikalus ir išreiškia savo nuomones. Apart to, rajonai palengvintų kuopoms darbą ir daug nuveiktų naudingų dalykų. Rajonams esant, net negalėtų įsiskverbti į vairus nesusipratimai, nes jie būtų labiau išdiskusuoti.

Pavyzdžiui, kaip tik pasirodė įnešimas panaikinti knygų leidimą, tuojaus jis tapo paremtas, nepaisant į tai, kad ir buvo žemiaus kritikos. Vadinasi, mūsų draugės labai vienpusiškai į dalykus žiuri ir per tai padaro daug klaidų. Jeigu tas įnešimas pirmiau būtų buvęs rajono konferencijose apsvarstytas, tuomet, be abejonės, būtų luves atmetas.

Todėl, draugės, prie darbo! Kur dar nėra rajonų, pasistengkime juos sutverti, o pasekmes vėliau pamatysime.

K. S. Lietuvaitė.

NAUJI METAI

Nublankęs veidas, rasotos blakstienos,
Bailios akys žvalgėsi bevilčiai.
Lukestyj paskendus, skaito metus, dienas,
"Ir vėl nauji metai", — prabilo ji karčiai.
"Viens, du, tris, — jie jau ketvirtai,
Kaip jis į karę išėjo.
Tai buvo valanda sunki,
Bet greitai sugrįžti žadėjo".
Jos veidas labiau aptemo,
Rankas ji dručiai sugniauzė,
Širdį skausmas spaudė
Ir vėl ašarose patvino.
Gailesčio konvulsas krutinę maitino,
Jos žibančios akys į tolį žiūrėjo

Ir drebančios lupos smarkiai suvirpėjo:
"Godus kapitale! Kada tave patenkins?"

Kada gi galiunai, aukso dievo tarnai,
Pripildys skaitlinę gyvastims žmonių?
Kada nustos čiulpę mus kraują tironai,
Kada nebregėsim ašarų našlių?

Kada vergas vergui ranką paduosim,
Kada užžibės dėl mūsų saulutė skaisčioji?
Tada, darbininkai, mes išsivaduosim,
Nutrenkę nuo sosto auksuotus siaubonus;
Ateis tad gadyinė visų laukiamoji,
Kur nereiks kentėti, nė ašaras lieti.

K. S. Lietuvaitė.

Ona Baronaičiutė

Viena iš gabiausių mūsų draugių, kuri daug darbavosi tarpe Londono lietuvių, nors tenai gyveno ir labai sunkiose aplinkybėse. Atvažiavusi į Ameriką irgi nepaliovė veikusi. Tai buvo turbut, pirmutinė mergina tarpe mūsų lietuvių čionais, kuri nepaisydama davatkų bei kitokių tamsunų persekiojimo, ėjo progreso keliu pirmyn.

Ona Baronaičiutė bevilkdama sunkųjį gyvenimą, 1910 m. nusizudė gazo nuodais. Apie jos veikimą rašo d. Širšinas sekančiai:

Tai viena iš nedaugelio mūsų visuomenės veikimo žvaigždutė. Labai gaila, kad jos šiandien nėra su mumis. Jina tyli sau ramiai, tyli amžinai užgesus...

Daug veikėjų, daug ypatų tenka žmogui ant šios arenos susitikti, bet mažai jų atmintyje teliaka, o gi Baronaičiutę tarytum dabar matom, su jos nepaprasta drąsa, agituojuojant jaunuomenę prisidėjimui prie visuomenės veikimo. Tai buvo pradžia 1910 m., man bežiurint į So. Bostono teatro, rodos "Pilėnų Kunigaikščio" repeticiją, tarpe žingeidulių pašalinių burelio, priešus Baronaičiutę prabilo: "Ar neprisidėtumėt draugai prie mūsų lošimo? Matot, kaip mes gražia! bovijamės" — "Ste-

biuosi — atsakiau — matydamas čionais mergaičių darbštumą. Pas mus gi Pensylvanijoje, ruošiantis prie teatro, čysta bėda su aktorėmis-merginomis; kiek tai jų tėvams reikalinga nusilenkimų; prieš kiekvieną praktiką reikia iš stubos išsivesti, dagi jų tėvams užfundyti po "dinerkę" alaus, ir tai da lošimui priešus, prisieina iš vyrų perrengt į moteriškes", o tankiausia tik nutarimais, ir protokolų knygose teliaka. — Čionais gi merginos vaikus agituoja?"

— "Nėgirkit tiek daug, paskui į niekus išvirsta! Begyvenant man Anglijoj, — tęsė toliau,—

Londono, mūsų žmoneliai (lietuviai) taip tamsūs, kad nebuvo nė su kuom lemtai pašnekėt, — visi tiki į kunigo skvernus. Kartą nuėjau prie jų kunigo "išpažinties" ir paprašiau "čiulės"-primkės, (mat ten tokia mada) ir daviau jam į ausį visą eilę klausimų: Kodel tu taip tamsini tuos biednus žmonel'us, ką?! Nors jis buvo labai žiaurus keikunas, bet nešoko iš šėputės—"spaviednyčios", ir nešaukė, išspradžių visas net pajuodęs, drebėdamas iš piktumo, sakė, kad "čia ne vieta eretikams klausimus duot!" Bet galų-gale sakė: "mūsų **biznis** to reikalauja". Sekantį nedėdienį kad jau keikė, tai keikė: — "Velniai ne vien iš vyrų yra, yra ir iš moterų-merginų! Per šventą išpažintį prašo tabako!! Pabaiga svieto!!!!" ir tt. — kad siuto, tai siuto iškaitės, kaip burokas, maniau, kad susidraskys. Publika didžiumoj verkė, o nekurie sako: "Turbut kunigėlis apsirgo"...

Ona Baronaičiutė.

klausimus duot!" Bet galų-gale sakė: "mūsų **biznis** to reikalauja". Sekantį nedėdienį kad jau keikė, tai keikė: — "Velniai ne vien iš vyrų yra, yra ir iš moterų-merginų! Per šventą išpažintį prašo tabako!! Pabaiga svieto!!!!" ir tt. — kad siuto, tai siuto iškaitės, kaip burokas, maniau, kad susidraskys. Publika didžiumoj verkė, o nekurie sako: "Turbut kunigėlis apsirgo"...

Ona Baronaičiutė buvo visų So. Bostono progresyviškų merginų vadovė. Vis budavo, vieną po kitai atsiveda, tai prie dainų, tai į 60 LSS. kuopą prisirašyt.

Kartą prieš atidarymą minėtos kuopos susirinkimo, sėdi ant siuvėjo augšto stalo kojom mosykuodama, ir

štukas krečia: — "Aš augščiausia atsisėdau, kad mane pirmininke išrinktų" ir tt.

Viena, jos pakalbinta mergina, kurios tik pavardės neatsimenu, likosi garsi teatrų artistė, ir iškeliaujant jai į Chicagą — visas Bostonas gailstavo.

Kiek dabar turėtume veiklių, garsių mergaičių per Baronaičiutės sumanų veiklumą, jeigu ji būtų dar su mumis?

Eikite draugės-sesutės Baronaičiutės keliais.
Širšinas.

Moteries Rolė Gyvenime

Žmonijos gyvenime ima dalyvumą dvi, viena antrai svetimos, kaip paviršutine kuno išvaizda, taip ir sielos balsais ypatos: vyras ir moteris. Senovėje, žiloje senovėje, apie kurią mums liudija XX amžiaus brangenybės muzejuose, pavidale akmens gabalėlių su paslaptiniais užrašai-hieroglifais, bei papročiai jau išnykusių, bet apie kurias mini istorija, tautų pavyzdžiai, kad ir šiandieną egzistuojančių laukinių tautų, kurios nieko bendro su mumis neturi, tas viskas pasako mums vieną šventą teisybę, butent: moteris tuose ukanų nežinēs dengiamuose laikuose turėjo visai kitokią vietą draugijoje. Ji tuomet buvo šeimos galva, jos atsakomybėje buvo jų gerovė. Tasai gana keistas apsiškiešimas gali būti aiškinamas sekanciai. Mes žmonią pažįstame, arba geriau sakant pradedame sekti pėdas jos gyvenime nuo tų laikų, kuomet pradėjo gyventi grupėmis. Mat turėjo būtina, pagal Darvino teoriją, žmonės, da tuomet pusiau žvėris savo kuno išvaizda, dasiprotėti ir suprasti reikalingumą bendro, o net ir komunistiškojo sugyvenimo. Laikais, kuomet musų prabočiai apsiginklavę akmeniniu kirvuku arba ir tiesiog kokia lazda darė sau pragyvenimą, patsai ne kartą patyrė, kad pavojinga yra gaudyti žvėris pavieniai, kad jisai lengvai gali užmušti maziuką gyvulėlį ar paukštį, bet labai jam reikia patampyti kojų raumenis, susitikus su liutu, vilku ar tam panašiai. Šiaip taip susiėjo keletas tokių vienminčių ir įvyko komuna ant sąžinės pamato. Ją iššaukė butinas reikalas, praktikos klausimas. Žinoma, tarpe jų buvo vyrų ir moterų. Ir daug da šimtmečių po to bendro sugyvenimo žmonės buvo pusiau laukiniai, t. y. medžiodavo, valgydavo žalią mėsą; jų butas buvo atviras dangui žemės paviršius, jų užvėja nuo audrų ir šalčių — kurnors uolose. Čia mes pastebim navatną apsiškieškimą: kas nebut, ar vyras ar moteris, ėjo medžioti, bet vienas iš jų turėjo liktis jų apgyventoje vietoje, idant pavaktuoti likusį valgį, idant prižiūrėti sergantį. Kadangi motinos, nors ir toli gražu nebuvo tokios lepios, kaip šiandien, vienok, nežiurint biblijos faktų, moteris visuomet buvo motinomis, o ne vyrai, vienok joms prisieidavo liktis namie ir daboiti jaunutį kudių. Čia tai ir buvo duota proga moteriai tapti atsakoma ypata toje komunoje. nes 1) moteries atsakomybėje buvo kuo mi rytoj maitys ligonį, kudių, jeigu šiandien me-

dzioklė bus nepasekminga; 2) moteris buvo vienatinė mokykla jaunajai gentkarčiai.

Tai buvo atskirų grupių, atskirų šeimynų sugyvenimo gadynė. Galėjo buti, kad išnetyčių medžiotojai vienos tokios grupės susitikdavo su medžiotojais kitos grupės. Tuomet ar prievartos budu, užkariaudami, pavergdami vieni kitus, arba ir geruoju, tos dvi grupės susitelkdavo. Gyvendavo kartu jau didelis burys žmonių. Moteris da ir tuomet turėjo pirmenybę. Bet kadangi žmonės savo dauguma niekuomet da nebuvo tobulais, tad ir nestebėtina, jeigu tais laikais, kuomet žmonės kasdieninių reikalų verčiami, pradėjo spiestis į grupes, atsirado iš jų tarpo ypata, kuri prabilo maž-daug sekanciai: "Musų apygardoje žvėrių jau visiškai nesimato. Namie maisto turime tik porai dienų. Reikia keliauti toliaus. Vienintėlis musų kelias per tą klonį. Bet tenais jau gyvena mums svetimi žmonės".

Galėjo buti, kad po visokių bandymų minima grupė priversta buvo panaudoti spēką, idant suradus tinkamesnę apgyvenimui vietą. Galėjo įvykti žaiurus susirėmimas. Kadangi šiam nuotikiui, kaip ir paprastai buna, iniciatyva prgulėjo vienai ypatai, tad po laimingo kraustymosi tą savo iniciatorių saviškiai pradėdavo gerbti, o net ir guodoti. Jam tekdavo geresnė porcija valgio, jį net paliuosuodavo nuo kasdieninių darbų. Toji ypata suprato naudingumą jo rolės savo ypatai. Turėdamas pakankamai liuso laiko, jisai galvojo, darė planus atėičiai. Tokiu budu mes prieiname prie apgalvoto budo kovoje už buvį, kovos už geresnę ateitį, bet kurį, ačiu savo nežmoniškam nuozmumui, istorija pavadino barbarizmo laikais. Šiais laika's moteries rolė staigiai mainosi. Jos ėtekmė pradeda pulti. Kodel? Mat nuolatinių kilnojimusi iš vietos į vietą laikais, toje nuolatinių karių galdalynėje moteries, ypatingai motinų, padėjimas tampa apsinkintas tuomi, kad ji su savo kudiškais neturi progos ilgai gyventi vienoje vietoje, bet nuolatos laikas nuo laiko priversta buvo dėloti visą naminį skarbą ir, apsikrovus kudiškais, keliauti. Vyro užduočia buvo parnešti valgį, jisai savo krutine turėjo praskinti kelią į patogesnę apsigyvenimui vietą. Moteris tampa jau vien namų užžiūrėtoja. Nors ir čia da jos rolė svarbi, nes jos atsakomybėje buvo vaikų auklėjimas ir viskas, kas ršasi su šeimyna.

Vertas paminėjimo vienas apsišreiškimas tų laikų gadynėje, — padėjimas jaunų merginų, jaunų kandidačių į motinas. Istorija mums pasakoja vieną charakteringą atsitikimą. Daug metų da prieš Kristaus gimimą į dabartinę Italiją keliavo daug visokiausių grupių žmonių, kuriuos paprastai vadina teutonais. Netoliausia dabartinio Rymo buvo apsigyvenusi tula, dailaus kuno sudėjimo, tautelė, Sabinianais vadinama. Iš pietų nuo salų Korsikos, Sicilijos, viena kitų stumiamos, traukė į šiaurę mažos ir didelės tautos. Viena iš jų smarkiai susirėmė su Sabinianais. Pastarųjų merginos ant tiek buvo dailios, kad ta tauta, kuri užpuolė, beveik visas pavogė. Pradedant šiuomi nuotikū ir bežiurint į vėlesnius laikus, pastebim gana šlykštų apsišreiškimą: mergina prievarta verčiama tapti motina. Na, o šiandieninis lietuvių padėjimais ženybiniam gyvenime ar nepanašus?!

Ir svarbu žinoti, kuomi jai už tai atsilygindavo. Vyras trumpai ir storai sakydavo: "Busi mano, pakolei matysiu reikalą. Busi visuomet namie ir prižiūrėsi kudikius".

Nuo šioliai moteris jau formališkai aprėdoma vergės rubais. Jai tyliai atimamos privilegijos žmogaus, bet tampa vien žaislu vyrui. Ta moteris panieka da labiau pastumėjo pradėjusios gimti veną po kitai įvairios religijos.

Nuolatinės karės, skaitlingų grupių sugyvenimą vienoje vietoje, ir nesugebėjimas aprupinti visus maistu, drabužiais, davė progą mesti juodą tašelį ant moteries, nes, anot dievų, neišskiriant nė Jėzusėlio, ji yra šaltinis viso blogo. Josios širdyje verda kraujas, kuris visuomet užnuodins jaunikačiui kraują, jeigu josios dasilytėsi. Jei nebuvo vietos dievnamiuose, o žydai, Jėzusėlio anukai, da ir šiandien moterį sinagogoje laiko už groty...

O gal kaltė, neišdildoma kaltė, gludi ant vyrų, kad vienas iš švenčiausių merginos troškimų, vienas iš puikiausių svajonių, kuri nuo jaunystės tobolino, buvo, yra ir bus tapti motina sveiko, malonaus kudikio, ir jie egoizmo svaiginami nenori tai suprasti?

Verskime istorijos lapus toliau.

Apie porą tukstančių metų atgal, kaip žinoma, žmonės baisesiai vargingai gyveno. Tais laikais daug tautų baigė nykti nuo žemės paviršiaus. Visi ko tai laukė. Atsirado įvairūs pranašai, ateities spėjikai. Nuvargintai liaudžiai tas ant tiek patiko, kad tokias ypatas, kaip mistiškas Jėzusėlis, neiš-

drįso priskaityti iš savųjų tarpō, bet parsikvietė iš dievų šeimynos. Nuo tada tikėjimas, arba religijos kultas paima vadovaujamą rolę draugijoje. Vidurinių amžių gadynėje tikėjimai, remdamiesi prisakymais "neužmušk, mylėk artymą ir priešą", iššaukė daugybę tikėjimiško pabudžio karių. Garšios, sykiu ir nuozmios kryžeivių karės, kuriomis daugiausiai vadovavo Romos katalikų vyskupai, arba pasitaikydavo kartais, kad kokis katalikiškas karalaitis paklausydavo savo širdies balso ir apšivezdavo su numylėta mergina kaimiete, kas iššaukdavo rustybės seiles ant Romos tėvuko lupų, pagamino pasiturinčioje jaunuomenėje sekantį apsišreiškimą. Žmonės jau ir tuomet buvo pusėtinai išlavinę savo jausmus. Jaunikaitis jau ir tuomet žinojo, jogei garbinga yra mirti apginant merginos dorą. Iškeliaudamas į karę ilgiems metams, ir atsisveikindamas su savo mylima mergaite, išgirdavo nuo jos gal sekančius žodžius: "Buk, mielasai, visuomet drąsus, teisingas ir doras. Aš lauksiu tavęs tokia-pat, kokia mane palieki šiandien". Ir vaikas, su vilčia delei saldžios ateities, pasileisdavo į svetimą pasaulį. Jos žodžiai buvo kelrodžiu jo darbui. Ji tampa jo idealas. Šiais laikais ir apsišreikia draugijoje, romantizmas, kursai pastatė merginą tarpe nevystančių gėlių, o jaunikaitis su kardu prie krutinės duoda jai prižadus. Tiesa, šiais laikais pasitaiko, jogiai moteris užima augštą vietą, draugijoje; buvo net karalienių.

Bet moteris savo didžiuomoje tampa da labiau pažeminta. Kodel? Kadangi tuomet žmonija jau galutinai apsigyveno nužiūrėtose vietose, kadangi tampa viešai paskelbta privatiška nuosavybė, ir beveik išimtinai tampa žemdirbiais-valstiečiais, moteries padėjimas vėliai mainosi. Bet ne į gerąją pusę. Nes tradicijinis senovės įprotis,—moteris namie, vyras laukuose, miškuose, likosi po senovei. Bet nuo virškalbamos gadynės tasai skaudžiai atsiliepė ant moteries tuomi, kad apart jau žinomų motinos, šeimyninkės, vaikų auklėtinės, ligonių prižiūrėtojos pareigų, vyras tankiau budavo namie, o žiemos metu ir visuomet trusdavosi apie pečių. Suprantama, kad dabar vyro ir moteries gyvenimo interesai susidurdavo praktikos klausimuose. Ir ta privilegija, kuriaja pirmiau naudojosi išimtinai moteris, dalinai patenka ir vyrui. Jo įtekmė rytojaus klausime turi didelę, o su laiku ir vadovaujamą rolę. Čia jau seka mums žinoma gadynė, gadynė mūsų dienų.

(Toliau bus)

P. Krakaitis.

NAUJUS METUS PRADEDANT.

Naujus metus pradēdant, turējome "Moterų Balse" duoti nors paviršutinę peržvalgā musų organizācijas nuveiktų darbų, bet to nepadārēme. Nepadārēme todėl, kad buvo daug kliučių. Viena, kad pēreitas numeris "Moterų Balso" nepasiekē skaitytojus; antra — musų organizācijas nei centro viršininkēs, nei kuopos bei jū viršininkēs nepasirūpino redakcijai atsiūsti raportų, kā jos yra per metus nuveikušios, todėl visas ir pasilieka nežinijoj.

Labai liudna, kad mes mažai j tai atkreipiamē atydzios, maža: rupinamēs savais reikalais. Bet gal ateityje to nebus, gal kuopū ir centro viršininkēs daugiaus rupinsis organizācijas reikalais, daugiaus rašinēs j organā, daugiaus suteiks žinių iš savo kuopū veikimo, daugiaus rašys apie vietas moterų darbinikių padėjimā ir tt. Gal nauji metai priduos daugiaus musų draugēms enerģijos, daugiaus veiklumo ir tt. Pastaruoju laiku to kaip tik ir truko.

"NE VISKAS AUKSAS, KAS TIK BLIZGA".

Amerikos L'etuvijū Rymo Katalikių Moterų Sąjungos leidžiamas organas "Moterų Dirva" jokiū budu negali pasivyti mėnesių ir gana. Dievai žino kiek laiko reikėjo laukti devinto numerio, bet štai pasirodē viename numeryje du. Praslinkus porai mėnesių, vėl išėjo N 11, t. y., lapkričio mėnesio numeris išėjo sausyje.

Bet ne tame svarba; susivēlinti gali kiekvienas laikraštis. Dalykas tame, kad redaktorē, atsisakydama toliaus redaguoti "Moterų Dirvā", štai kā rašo:

"Pranešu gerbiamoms sąjungietēm ir "Moterų Dirvos" rēmėjams, kad iš priežasties betvarkēs A. L. R. K. Moterų Sąjungos Centre (apie kuriā ne viena jau esate patyrusios) ir delei tos betvarkēs kilusių nesupratimų su centro valdyba, taipgi ir delei to, kad mano alga, kaip red. ir adm. jau virš 3 mėn. kaip nemokēta, pasitraukiu iš užimamos vietas".

"Dar žodelj del tokio suvēlavimo "Moterų Dirvos". Daugelis rugoja ir pyksta už tai, ir nejstabu, bet tas suvēlavimas neįvyko iš "M. D." Adm. priežasties.

Vadinasi, "Moterų Dirvos" centras jau negali redaktorei ir administratorei nei algos užmokēti. Bet dar ne visas. Toliaus redaktorē tęsia:

"Šio numerio 11 (14) rankraščiai seniai surengti — tik imk ir statyk, bet iš vienos pusēs Centro neapmokėjimas visų bilų iš antros "Darbininko" adm. pranešimas, kad spaustuvē esanti baisiai užversta darbais ir todelei negalinti prieiti prie "Moterų Dirvos" spauzdinimo".

Pasirodo, kad ir bilų negali apmokēti. O kiek lermo kēlē tuomet, kuomet buvo pradėjusios laikraštj leisti? Rodosi, kad už kelių mėnesių jau dienraštj pradēs leisti.

Ne bereikalo patarlē sako: "Ne visas auktas, kas tik blizga".

MOTERŲ LAIMĖJIMAS.

Galima tikētis, kad Suv. Valstijose visos moterj gaus lygias su vyrais teises. 10 d. sausio atstovų butas 274 balsais priēs 136 priēmē bilijū, kad suteikus moterims lygias su vyrais teises. Priūmtame bilijuje pasakyta, kad reikia Suv. Valstijū konstitucijā taisyti, butent pridēdant punktā:

"Suv'enytū Valstijū piliečiai, neskiriant jū lyties, negali but neprileidžiami arba atstumiami nuo balsavimū nei federalēs nei atskirū valstijū valdzios.

"Kongresui suteikiama galē šj pataisymā įvykinti gyveniman".

Dabar bilius perduotas senatui ir jeigu senatas nubalsuos, tuomet eis visū valstijū referendumui. Referendumas teisotu skaitysis tuomet, kad už bilų balsuos nemažiau dviejū trečdaliū valstijū.

Senatas, be abejonēs, bilijū perleis, nes jau dabar du trečdaliū republikonū senatoriū pasakē, kad balsuos už bilijū.

ANGLIJOS MOTERS TIKISI GAUTI LYGIAS SU VYRAIS TEISES.

Lordū butas, antru sykiu įnešant, priēmē bilijū, kad suteikus moterims lygias su vyrais teises. Šeši milijonai Anglijos moterų nekantriai laukia, kad ir jos gaus balsavimo teises.

Pagarsėjus sufragisčių vadovē ponia Pankhurst sako, kad visos moters, gavusios lygias su vyrais teises, balsuos del labo žmonijos, del organizuotos demokratijos ir už talkininkū pergale savo priešū-teutonū.

Kasžin, ar tas balsavimas bus naudingas darbininkēm moterims?..

Biskį Apie Kudikių Auklėjimą

“Kol liepa lupasi, tai lupk”, — šiuos žodžius nekartą teko girdėt bažnyčioje iš pamokslininkų lupų, mokinant tėvus kaip auklėti kudikius, idant jie būtų geri. Nebūtų nieko ypatingo, jeigu panašūs patarimai būtų tinkamai tėvams aiškinama, kaip jie turi elgtis su savo vaikais, kad anuos išauklėjus gerais žmonėmis. Bet kunigai veik visada padaro išvedimą, kad tėvai savo kudikius turi mokinti baudimu tol, kol juos gali įveikti. Reiškia, kol “liepa lupasi, tai lupk”. (Čia kalbu apie kunigus todėl, kad didžiuma mūsų moterėlių auklėja savo kudikius pagal dvasiškų ypatų patarimus).

Kol kudikis silpnas ir negali save apsigint mušk jį, nes kaip užaugo jau nesiduos. Tokio žiaurios mokymo pasekmes mato ir supranta kiekvienas protaujantis žmogus. Nėra didesnio nusidėjimo prieš kudikį, kaip mušimas ar keiksmas ant jo. Tėvai taip elgdamiesi nekartą kenkia netik jų dvasiškam tobulumui, bet ir fiziškam.

Žiaurus tėvų su kudikiiais elgimasis, nelyginant, nuodai teršia kudikio smegenis. Nuolatos baudžiamą kudikį galima patėmyt net ir tada, kuomet jis linksmas. Jis yra bailus, nervuotas ir mažiausias netikumas erzina jį ir iš tos priežasties jis greitai susipyksta su savo draugais, anie pradeda iš jo juoktis ir jis pasinaudodamas tėvų pavyzdžiu nori jiems atkeršyti, ima muštis, tada ir vėl nuo tėvų gauna mušt. ,

Ir taip kudikis auga pilnas neapykantos ir keršto jau nuo pat mažens. Į kudikį galima įmušt ne gerą, o tik blogą. Pas daugelį kudikių juos baudžiant negimsta kerštas, tik jie didžiai nuliūsta ir paskęsta ašarose. Jeigu tėvai įeitų į kudikio širdį tokiaime atvėjuje, tai pamatytu, kaip ji silpnutė, nuolanki ir gera.

Abelnai, žiaurus su kudikiiais elgimasis slopina juose geruosius prigimties jausmus, slėgia dvasią ir budina jų jaunose sielose žemus žmogaus palinkimus, veda prie tokios-pat žiaurios neapykantos, savęs negerbimo ir tas viskas veda prie nupuolimo. Norint kudikį išauklėti gražiu, stipriu ir sveiku, kaip protiškaip taip ir fiziškai, reikia teikti jam sveiką peną. Kad kudikis reikalauja didelės priežiūros, tai visi žino, prie tam niekuomet kudikį nereikia mušt, bart arba baikomis “kepšiot”. Niekuomet nereikia kudikiui ką nors ant juoko sakyti, nereikia jį leisti prie nepri-

žiurimų-išdykusių vaikų, jį įžeidus, reikia atsiprašyti. Su kudikiu reikia taip elgtis, kaip su užaugusiu, o tik tada bus galima laukti iš jo to paties del savęs ir del kitų.

K. S. Lietuvaite.

KORESPONDENCIJOS

CLEVELAND, OHIO.

9 d. gruodžio, buvo vakaras L. M. P. S. 24 kuopos. Sulošta veikalas “Kryžius”. Loškai savo roles atliko sekančiai:

Rožė, Mažučio duktė — p-lė M. Lozoraičiūtė; Ona, Bakučio duktė — p-lė V. Ivanauskiūtė; Mažutis — p. K. Loubikis; Bakutis — K. Kraučiu-nas. Gerai irgi sulošė Rožės vyras Stasys — p. Dauderis ir Birbilas — J. Arminas. Kitos ypatos, dalyvavę šiame lošime yra šios: Mokytojas Pabrieža — J. Pečiulis; Paliukas bernas — V. Jonikas; Rusų oficerias — S. Dargis; Vyras — J. Naujokas; Moteris — B. V. Jakštienė; Kareiviai — M. Lavinskas ir V. Šumskas. Režisieriaus P. Burokienė ir D. Petrauskas.

Veikalas suloštas gerai, ypatingai paskutinė scena darė didelį įspūdį. Buvo ir kitokių pamarginimų. Visi aktoriai savo užduotis atliko gerai. Publikos buvo apie 400 žmonių. Po perstatymui prasidėjo šokiai.

25 d. lapkričio buvo teatras ir balius, kurį surengė Clevelando Lietuvių Progresyvės Vaikų Draugijėlės. Sulošta vieno akto komedija. Lošime dalyvavo vaikai. Buvo ir kitokių pamarginimų. Viskas pavyko labai puikiai.

L. M. P. S. A. 24 kp. valdyba išrinkta šiems metams: organizatorė — Marė Braizaitienė; Protokolų sekretorė — Barbora V. Jakštienė; finansų sekretorė — Zuzana Seimonienė; išdininkė — Agota Tupčiauskienė; izdo globėja — Ona Rubienė.

L. M. P. S. 24 kuopa laiko susirinkimus kiekvieno mėnesio kas antrą nedėdienį. Pradžia 2 val. po pietų Jeites salėje, 6006 St. Clair Ave. N. E..

Kuopos prot. sekr. Barb. V. Jakštienė.

PHILADELPHIA, PA.

L. M. P. S. A. 11 kp. surengė prakalbas 27 d. sausio, paminėjimui Kruvinajo Nedėdienio įvykusio 1905 metais Rusijoje.

Kalbėjo J. Grinius, V. Andriulevičius ir K. Baltrunytė.

Pirmininkei d. N. Stilsonienei paprašius aukų LSS. Apsigynimo Fondui, surinkta \$39.75. Nemažai parduota literatūros. Nors prakalbos buvo trumpai garsintos ir oras blogas, vienok publikos susirinko apie 300. Prakalbos pavyko puikiai visais atžvilgiais.

* * *

L. M. P. S. A. 11 kp. rengiasi statyti scenoj veikalą "Alkani Žmonės". Bus perstatytas kovo 23 d. Metropolitan salėj, 715 Fairmount Ave.

Vasario 10 d. L. M. P. S. A. 46 kuopa rengia draugišką vakarienę, Liet. Muz. Svetainėj, Tilton St. ir Allegheny Ave.

LSS. 251 kp. stato scenoj antru sykiu Phila. veikalą "Du Broliu" kovo 9 d., Liet. Muz. svetainėj, Tilton St., ir Allegheny Ave.

"Du Broliu" Richmondo dalyj miesto tai pirmą sykį tarpe lietuvių toks svarbus veikalas bus perstatytas.

LSS. 1 kp. rengia lavinimosi vakarus sykį į savaitę. Lavinimosi vakaruose buna paskaitos, diskusijos, karės apžvalga ir tt. Laiko kas subatos vakarą Liet. Rep. Klube, 322 N. 9th St.

Greitu laiku įvyks LSS. II Rajono rengiamo maršruto prakalbos. Kalbės d. K. Petrikenė. Maršrutas rengiamas LSS. Apsigynimo Fondo naudai.

Phila. publika gausiai aukauja LSS. Ap. F. dui. Liet. Rep. Klubas davė \$100, LSS. 1 kp. — \$50, Liet. Koo. Kl. \$25, ir šiaip viešuose susirinkimuose yra daug surinkta. **A. Aldeniūtė.**

L.M.P.S. Reikalai

L. M. P. S. A. I SUV. PROTOKOLO BALSAVIMO PASEKMĖS.

(Suvaž. įvyko Brooklyne, N. Y. spal. 13-15, 1916).
(Pabaiga)

BALS. 20. LMPSA. leis daugiausia populiarisčių knygų, gvildenančių moterų darbininkų reikalus. Už 374 bals.; prieš 0.

BALS. 21. Palikta Centro K-to nuožiurai ir leist LMPSA. leidžiamas knygas per organą. Už 361 bals.; prieš 24.

BALS. 22. Rezoliucija. (Delei ne nuo mūsų priklausančių priežasčių netelpa).

BALS. 23. (Delei ne nuo mūsų priklausančių priežasčių netelpa).

BALS. 24. Rezoliucija prieš girtuoklybę. Žinodamos,

1. Kad girtuoklybė (a) prisideda daug prie skurdo padidimo, (b) nusilpnina fiziškai ir protškai alkoholio vartotojus ir (c) nesupratimų ir netvarką šeimynos gyvenime,—tai abėlos girtuoklybės pasekmės;

2. Kad kovojantiems darbininkams ir moterims už savo išsiluosavimą alkoholio vartojimas negali nieko naudingo suteikti, bet tik, (a) nusilpninti protą ir tokiaime atvejuje sumažinti jų kovojimo galią prieš savo pavergėjus, ir (b) ištraukti pinigų ir suakvoti laiką, kurie būtų galima suvartoti pastumėjimui savo kovos reikalų už išsiluosavimą;

3. Kad girtuoklybė yra šiandieninio surėdymo, kapitalizmo pasekmė, kuriame darbininkai ilgų darbo valandų nualsinti, netinkamu maistu nusilpninti ir nepriderančiai išauklėti, negali pasipriešinti alkoholio vartojimui, ir taipgi suprantame, kad girtuoklybė pilnai bus galima prašalinti tik, kuomet šiandieninis surėdymas bus panaikintas su visomis tomis sąlygomis, kurios auklėja ir palaiko girtuoklybę;

Vienok mes randame reikalinga dabar veikti, kiek tai mums galima, kad sumažinus girtuoklybę, kuri taip labai atsiliepia į mūsų moteris šeimynoje ir kovoje dėl išsiluosavimo. Tam tikslui mes pasibriežiame sau pareigą:

1. Skleisti prieš-girtuoklybės idėją lekcijomis, referatais, spauda ir savo pavyzdiniais pasieligimais.

2. LMPSA. kuopos turėtų laikyti savo pareigą nerengti viešų parengimų, kaip va, balių, piknikų ir tt., su svaiginančiais gėrimais. Už 389 bals.; prieš 0.

BALS. 25. Padėkos rezoliucija L. S. S-gai. Kadangi Lietuvių Socialistų Sąjungos kuopos ir jos pavieniai nariai savo atsidavusiu pasidarbavimu padėjo ir padeda mums tvirti kuopas ir plauti mūsų literatūrą, mes dabar

1. Išreiškiamė savo nuoširdžią padėką, ir

2. LMPSA. kuopos turėtų laikyti savo pareigą darbuotis kur tik randasi progos ir galima, patarnauti Lietuvių Socialistų Sąjungos kuopoms. Už 386 bals.; prieš 2.

BALS. 26. Padėkos rezoliucija "Laisvei".

Kadangi Lietuvių Kooperatyvė Spaudos Bendrovė leisdamą savo laikraštį "Laisvę" sutiko patarnaut mums oficialiuose reikaluose, kaip organu, kuomet mes neturėjome savo laikraščio, tuomi

prisiridėjo prie pastumėjimo mūsų darbo, taigi išreiškiamo savo kuodraugiškiausią padėką, kaip Lietuvos Kooperatyvei Spaudos Bendrovei už jos leidimą vartoti jos laikraštį, taip ir "Laisvės" redakcijai už jos nenualsų pasidarbavimą Lietuvos Moterų Progresyvio Susivienijimo labui.

Tikimės, kad ir toliau "Laisvė" neatsisakys remti mūsų darbą ir tarnauti mūsų Susivienijimui. Už 324 bals.; prieš 5.

BALS. 27. Rezoliucija del vaikų darbo.

1. Žinodamos, kad vienas iš didžiausių šiądieninių prasižengimų, papildoma prieš busimą gentkartę, tai yra vaikų darbas, kuris ateities gentkartei reiškia atitraukimą švietimo, netinkamo kuno augimą stoka protinio išsiplėtojimo, nesveikata ir belaikinę mirtį išnaudojamiems vaikams.

2. Suprasdamos, kad vaikų darbas yra vaisius šiądieninio surėdymo, kuriame vaikai yra priversti dirbti todėl, kad jų tėvams už jų darbą neužmoka tiek, kiek reikalinga visos šeimos užlaikymui, ir

3. Kadangi pigus vaikų darbas da labiau sumažina suaugusių darbininkų ir darbininkų algas,—tai

Mums, kaipo susipratusioms moterims, reikalaujančioms vaikų darbo panaikinimo savo programoj, prisiėina čion pasibrėžti platesnis veikimas del praealinimo vaikų darbo. Tuo tikslu mes užsidedame sau tokias pareigas:

1. Visur ir visada agituoti prieš vaikų darbą;

2. Platinti tarpe lietuvių šeimynų tėvų supratimą, kad jie, kiek tik tai jiems galima, stengtųsi savo vaikus kuoilgiausiai sulaukyti nuo siuntimo dirbtuvėn, idant juos kuoilgiau palaikius mokykloje. (Kiekvieni metai ilgiau mokykloje kiekvienam busimam piliečiui reiškia geresnį jo apsiglavimą kovoje del buvio;

3. Per rinkimus visus balsuotojus kviesti ir raginti atiduoti savo balsus už kandidatus Socialistų Partijos, kuri tik viena stengiasi išnaikinti vaikų išnaudojimą. Už 388 bals.; prieš 1.

BALS. 28. Rez. del maisto brangumo.

1. Kadangi dabartinis visų gyvenimo reikmenų didelis brangumas labai sunkiai atsiliepia į visus darbininkus, bet ypatingai tai atjaučia moters, kaipo pirkikės, pirmiausia turi su brangumu skaitytis, kuomet jų ir jų vyrų pajamos pasilieka veik tokios pat;

2. Kadangi šiądieninio ypatingo brangumo priežastis yra mūsų šalies produktų vežimas į sve-

timas šalis, kurios, karo aplinkybių verčiamos, moka labai augštas kainas, mes randame reikalinga;

1. Pasmerkti šiądieninį kapitalistinį surėdymą, kuriame pirmoj vietoj laikoma pelno klausimas, o ne žmonių gerbuvis;

2. Pasmerkti dabartinę Jungtinių Valstijų valdžią, kuri nieko nedaro, kad sulaukius gyvenimo reikmenų didesnį brangyn ėjimą;

3. Balsuoti, kur moterims galima ir kviesti kitus balsuoti už kandidatus Socialistų Partijos, kuri yra vienintėlė partija, kovojanti del maisto brangumo sumažinimo, skiriant gyvenimo reikmenų maximum kainas ir steigiant miesto, valstijų ir visos valstybės maisto kontroliavimo ir pirkimo biurus, galop paėmus į visuomenės rankas ir gamtos turtus iš išnaudojant jos žmonių reikalams patenkinti, o ne pelnu įgyti. Už 388 bals.; prieš 0.

BALS. 29. Rezoliuc. del Lietuvos Dienos.

1. Kadangi del karo nukentėjusius Lietuvoje geriausiai galima sušelpi per ten esančią liaudies susiėelpimo draugiją, kokia yra Agronomijos ir Teisių Pagalbos draugija, ir

2. Kadangi lapkričio 1 d. bus aukų rinkimas sušėlpimui del karo nukentėjusių, tai

Tuo dalyku reikalinga:

1. Priminti visoms LMPS. kuopoms, kad jos toje aukų rinkimo dienoje privalo aukas rinkti tokiu budu, kad jos patektų Agronomijos ir Teisių Pagalbos draugijai ir

3. Išreikšti papeikimą Wilkes-Barre, Pa. konferencijos rengėjams už nepakvietimą L. M. P. Susivienijimo ir kitų pažangiųjų darbininkų organizacijų prie dalyvavimo minimoje konferencijoje;

3. Protestuojame prieš tos konferencijos nutarimus ir prieš vadinamojo Centralio Lietuvos Dienos Komiteto veikimą, kuriuo jis rupinasi savo siaurais partiniais tikslais, o ne tikrais nukentėjusius del karo Lietuvos visuomenės reikalais. Už 376 bals.; prieš 6.

BALS. 30. Santykiai su Kitomis organizac.

1. Kadangi Liet. Moterų Progresyvis Susivienijimas yra pasibrėžęs dirbti linkui išliuosavimo moterų iš po šiądieninio neteisingo visuomenės pilietinio ir politinio padėjimo;

2. Kadangi tame savo darbe susitinkame priešininkų, kurie yra išnaudotojų klesa su savo palaikytojais, kurie tiksliai stengiasi sulaukyti moterų išsiliuosavimą; ir

3. Kadangi tie mūsų priešininkų pasistengi-

mai prieš mus apsieiškia įvairiuose organizacijų ir visuomenės veikimuose, paviršutiniai atrodančiuose naudingais moterims, bet iš tikrųjų taikomi sulaukyti jų išsiliosavimą, tai

Mums prisieina pasibrėžti tam tikras kelias idant nebutume savo darbe mūsų priešininkų suklaidintos, o kadangi mūsų tikslai gali būti galutinai atsiekti tik savo klesinius reikalus suprantančių darbininkų pastangomis, tai randame reikalinga pasibriežti sau priederme,—

Visųpirma: visuose visuomenės reikaluose išvien eiti tik su darbininkų organizacijomis, stovinčiomis klesinio susipratimo pamatais, ir

Antra: neduoti savo moralės nei piniginės paramos kitataučių nei lietuvių organizacijoms, veikiančioms prieš darbininkų klesos interesus.

Už 385 bals.; prieš 1.

BALS. 31. Rezoliucija linkui unijų.

1. Kadangi mes, kaipo šeimyninkės, perkame didžiumą gyvenimo reikmenų;

2. Kadangi mes, kaipo darbininkės, turim remti darbininkus, kovojančius dėl savo buvio pagerinimo, tai

Imant tuos dalykus atydzion, mes kreipiamės į L. M. P. Susivienijimo nares, kad jos—

1. Visuomet stengtųsi pirkti tiktai unijos darbininkų pagamintas prekes, ir

2. Streikų metu niekad nesinaudotų streiklaužių darbininkais arba patarnavimais. Už 367 bals.; prieš 0.

BALS. 32. LMPS. Konstitucijos straipsnis IV, paragrafas I, kur sakoma, kad LMPS. suvažiavimas atsibuna kasmet, turi but panaikintas. Už 377 bals.; prieš 9.

BALS. 33. LMPSA. suvažiavimo laikas turi but neaprubežiuotas. Už 379 bals.; prieš 3.

BALS. 34. LMPSA. susiėšimų sekretorė ir administratorė turi dalyvauti suvažiavime. Už 390 bals.; prieš 0.

BALS. 35. Konstitucijos straipsnis VII, paragrafas II, kur sakoma, kad viršininkės užima vietas nuo suvažiavimo, turi but panaikintas. Už 380 bals.; prieš 5.

BALS. 36. Viršininkės turi užimti vietas nuo naujų metų. Už 373 bals.; prieš 1.

BALS. 37. Ne referendumu rink, bet Pildantysis Komitetas samdys redaktorę ir administratorę. Už 320 bals.; prieš 73.

BALS. 38. Visas LMPSA. turtas turi but apdraustas. Už 367 bals.; prieš 14.

BALS. 39. Visas "Moterų Balso" įplaukas ir

išlaidas kontroliuos administratorė. Už 359 bals.; prieš 21.

BALS. 40. Finansų raštininkės įstaiga turi buti panaikinta. Už 128 bals.; prieš 124.

BALS. 41. Finansų raštininkės darbas bus pavestas susiėšimų sekretorei. Už 142 b.; prieš 128.

L. M. P. S. A. Pild. K-to sekr. **A. Jureviėienė.**

PASEKMĖS BALSAVIMO L. M. P. S. A. VIRŠININKIŲ 1918 M.

Susiėšimų sekretorė: **Z. M. Puišutė** gavo 418 balsų; prieš 16 b.

Finansų sekretorė: **B. Boėkiutė** gavo 325 balsus; **H. Jeskeviėiutė** 95 balsus.

Kasierius: **B. Bubliauskienė** gavo 398 balsus; prieš 23 balsus.

Pildomasis Komitetas: **A. Jureviėienė** — 323 **J. Beneseviėiutė** 296 b.; **M. Stanelienė** 185 b.; **E. Bekampienė** 245 b.; **M. Baltuškiėnė** 218 b.; **K. Jainskiutė** 155 b.; **Iz. Jakimaviėienė** 174 b.; **M. Bagoėienė** 131 b.; **E. H. Žilinskiutė** 121 b.; **D. Buzeviėiutė** 76 b.

Balsavimo blankas į laiką sugražino 35 kuopos ir viena pavienė narė. Negrážino blankų 15 kuopų. Pervėlai prisiuntė balsavimo blankas 4 kuopos. Balsavimo pasekmes teėiaus visgi nebutų permainę.

Narių balsavime dalyvavo 465.

Z. M. Puišutė, L. M. P. S. Cent. Sekr.

L. M. P. S. 9 kuopa įneša, kad "Moterų Balso" redaktorė ir administratorės įstaigos butų suvienytos ir pavestos vienai ypatai. Algą apmokėt tokią, už kokią kompetentiška tam darbui ypata, sutiktų dirbt.

Jei bent viena kuopa bėgyje 45 d. parems šį įnešimą, tuomet eis visų L. M. P. S. narių nubalsavimui.

L. M. P. S. Centro Sekr.

Z. M. Puišutė.

L. M. P. S. PILD. KOM. TARIMAI.

1) Nutarta parupint vertėją dėl "Moterų Balso", vertimui raštų į anglų kalbą.

2) Nutarta nupirkti vertimą "Moteris, kaipo motina" ir leisti per "M. B.", sveikatos skyriuje.

3) Kad delei stokos laiko dabartinė redaktorė neapsiima "M. B." surenkti 32 puslapių (kaip yra referendumu nutarta, tai nutarta, kol dalykai susitvarkys palikti "M. B." mažesnio formato.

4) Nutarta paduoti L. M. P. S. A. visų narių

referendumui, kad narinės mokestys būtų pakeltos iki 20c ir kad narės už tas mokestis gautų organą "Moterų Balsą".

5) Kad būtų atsakančiai darbas atliekamas prie "M. B.", ir pačiame centre, tai L. M. P. S. Pild. Kom. duoda pataisymą prie L. M. P. S. 9 kp. įnešimo, kad būtų sujungta redaktorės, administratorės ir sekretorės įstaigos į kruvą ir tas darbas būtų pavestas vienai ypatai, kuriai būtų makoma sąvaitinė alga.

L. M. P. S. Pild. Kom. sekr. **A. Jurevičienė.**

Jei šį įnešimą ir pataisymą bėgyje 45 d. parems bent viena kuopa, tuomet eis nubalsavimui. Visus pataisymus ir parėmimus siųskite centrų sekretorei. L. M. P. S. Centro Sekr. **Z. M. Puišūtė.**

L. M. P. S. I RAJ. II KONF. PROTOKOLAS.

Konferencija laikyta 2 d. gruodžio, 1917 m. šv. Jurgio svetainėje, Newark, N. J. Konferenciją atidarė rajono organizatorė 11 val. prieš piet.

Pirmininkė išrinkta E. Bekampienė. Nepribuvus rajono sekretorei d. K. Sinkevičiutei, liglainė sekretorė išrinkta O. Bukšniene.

Delegatės pribuvo nuo pirmos kp.: E. Bekampienė, J. Jakimavičienė, O. Bukšniene, J. Jokubiniene ir M. Stanelienė; nuo 4 kp. K. Morkiutė, S. Baltutienė ir B. Bočkiutė; nuo 45 kp.: P. Siruliutė ir P. Stakauskiutė. Nepribuvo į konferenciją K. Morkiutė. Viso delegačių dalyvavo 9 ir Raj. komiteto narės: org. K. Petrikiene ir izd. O. Buižiutė; su sprendžiamu balsu dalyvavo 11.

Skaityta laiškas nuo rajono sekretorės K. Sinkevičiutės; laiškas priimta.

Rajono organizatorė išdavė raportą iš atsi-buvusios L. M. P. S. agitacijos savaitės; raportas priimtas.

Nutarta, kad Pirmas Rajonas savo rybose surengtų prakalbų maršrutą; kalbėtojom nutarta kviest K. Petrikiene ir M. Undziene.

Buvo įnešta, kad rajonas įsteigtų savo knygyną. Įnešimas nupuolė: L. M. P. S. 45 kp. delegatės paaikino, kad da jų kuopa, kaip neseniai susitvėrusi yra silpna ir kad rengiant prakalbas laike agitacijos savaitės, kuopa turėjusi nedatekliaus \$4.20, tai nutarta minėtą nedateklių, kad prigelbėjus kuopai, apmokėti iš rajono izdo.

Taip-pat nutarta tokio-pat nedatekliaus \$1.00 apmokėti ir Elizabetho 4 kp. iš rajono izdo.

Kadangi dar rajono izdas beveik tuščias, tai rajono naudai nutarta surengti Brooklyne draugišką vakariene po \$1.00 įžangos ypatai. Vakariene surengimui išrinkta komisija, į kurią įeina

O. Bukšniene, J. Jakimavičienė ir J. Jokubiniene. Apkalbėjus L. M. P. S. Pild. Kom. veikimą, likosi išnešta tam tikra rezoliucija.

Nutarta surengti "Moterų Balso" naudai teatrą Newark, N. J. Veikalą statyt "Du Broliu", kviečiant Brooklyno aktorius. Į teatro surengimo komisiją įėjo M. Stanelienė, Buižiutė ir E. Bekampienė.

Pakelta klausimas ar reikalinga dabartiniu laiku šaukti L. M. P. S. suvaziavimas? Tas klausimas atidėta ant toliau.

Sekanti konferencija nutarta laikyti Elizabeth, N. J. Konferencija užsitarė 3:45 val. vakare.

Konf. sekr. **O. Bukšniene**; pirm. **E. Bekampienė.**

L. M. P. S. I Raj. sekr. **K. Sinkevičiutė.**

NUO ADMINISTRACIJOS.

Žadėtasai papuoštas ir padidintas "M. B." numeris, kuris turėjo išeiti prieš Naujus Metus, likosi suvėlintas delei ne nuo mus priklausančių (žinomų) priežasčių. Leidžiam tik paprastą.

Kadangi nedaleista dabar apie 11-ojo "Moterų Balso" numerio likimą kalbėti, tad situacijai persimainius, bus vėliau pranešta.

Nuo pradžios "Moterų Balso" gyvavimo mūsų L. M. P. S. A. narės, agentai ir pasizadėję remti draugai, uoliai daravosi jojo palaikymui, remdami prenumeratomis, aukomis ir raštais. "M. Balso" skaitytojų ir rėmėjų skaičius sparčiai augo iki šiam laikui. Nors gal nemažai trukumų buvo admin. ir nemažai įvairių klaidų įvyko delei stokos laiko, bet nepaisydami tų kliučių, daravosi ir rėmė. Galėčiau užpildyti pusę šio "M. B." numerio, paminėdama kiek kurie pasidaravo, bet, neturėdama tiek vietos, paminėsiu tik šias Drauges ir Draugus daugiausia pasidaravusių užrašyme "Moterų Balso" pren.: B. Bubliskienė, Montello, Mass., T. Šurmaičiutė, Detroit, Mich., O. Šimoliuniutė, Binghamtone, N. Y., E. H. Žilinskiutė, Rochester, N. Y., E. H. Ješkevičiutė, Mahanoy City, Pa., M. Januškevičiutė, S. Boston, Mass., P. Raudienė, Roseland, Ill., O. Vikšniene. Chicago, Ill.

Draugai daugiausia užrašę: St. Reikauskas, J. A. Turan, Montello, Mass., J. Gataveckas, Carnegie, Pa., Jul. Daubaras, Cleveland, O., M. Rudov, New York, N. Y., P. A. Jatul, Lawrence, Mass. ir daug kitų. Manau, kad tieji ir visi kiti rėmėjai, rems "M. Balsą" ir ateityj, platindami dar su didesne energija, kaip iki šiol.

Varde L. M. P. S. A. visiems ir visoms rėmėjoms tariu ačiu. **Ks. Baltrunytė, Adm.**

Lithuanian Monthly Journal. Published by the Lithuanian Women's Progressive Alliance of America. Editor Mrs. K. Petrick. Manager Miss. K. A. Baltrunas. Subscription: \$1.00 a year; six months 55c; single copy 10c. Address: Moterų Balsas, 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

Skaitykit "Mot. Balsą". Prenumerata metams \$1, pavienis num. 10c. Adresas: "Mot. Balsas" 229 N. 6th St. Philadelphia, Pa. Raštus siųskite: Mrs. K. Petrikienė, 319 S. 9th St., Brooklyn, N. Y.

"Kova" mėginsime leisti,

O pakol kas per "M. B." pranešame, kad delei areštų "Kovos" darbininkų ir iš to išplaukiančių skerspainių, LSS. Kalendorius 1918 metams susivėlino išeiti.

Dabar jau galima gauti.

Tai yra originaliai puikus su 12 dabartinės Rusijos Revoliucijos nuotikių paveikslų. Detališkais aprašymais iš darbininkų socialistų judėjimo nuotikiais. Tai yra sieninis kalendorius. Kaina 15 centų.

Platintojams nuleidžiama 35 nuošimčiai.

Pasiskubinkite užsisakyti.

ANTRAS DALYKAS.

Pastarosios Rusijos Revoliucijos vaizdeliai ant atviručių.

Trisdešimts penki įvairių demonstracijų, istorinių vietų ir Revoliucijoj atsižymėjusių asmenų paveikslai. Po 5c atvirutė. Imant nemažiau, kaip už \$1.00, 50 nušimtis nuleidžiama.

TREČIAS DALYKAS.

Dideli 20X25 colius ant brangaus puikaus popierio padaryti Karolio Markso ir Pričkiaus Engelo paveikslai, kurie kiekvieno klesiniai susipratusio darbininko kambaryje turėtų rasti. Taigi nepamirškite savo kambario papuošti.

Kaina \$1.00, 75c ir 50c.

KETVIRTAS DALYKAS.

"Literatūros Konspektas" jau išėjo iš spaudos. Tai yra rankvedis kaip be mokytojaus patiems iš knygų įvairių teorijų mokintis. Knygutė iš 32 pusl.; kaina 10c.

PENKTAS DALYKAS.

Plačiai mokslinčių pasauliui žinomo J. Plechanovo veikalas "Anarchizmas ir Socializmas" jau spaudoje. Už poros savaičių bus gatavas. Kiekvienam verta atydziai perskaityti, kad supratus skirtumą tarpe anarchistų ir socialistų filosofijų.

Kaina 35 centai.

Kreipkitės šiuo adresu:

"K O V A"

229 North 6th St., Philadelphia, Pa.

SKAITYKIT IR PLATINKIT L.M.P.S.
IŠLEISTAS KNYGAS!

Moteris Turėtų Užsiimti Savais Reikalais

Parašė Edward J. Ward. Iš anglų kalbos vertė Amerikos Lietuvaitė

Knygelė nurodo moterų pareigą dalyvauti politikoje. Ji tinka per prakalbas arba šiaip parengimuose duoti prie įžangos.

Kaina 3 centai.

Moteris ir Jos Ekonominis Padėjimas

Parašė Klara Zetkin. Puslapių turi 61.

Kaina su prisiuntimu 20c.

KUDIKIU PRIEŽIURA

Parašė Mrs. Max West. Iš anglų kalbos vertė Ona Vidikienė.

Kaina popierin. viršeliais 40c; apdaryta 60c.

Šeimyna Seniau, Dabar it Ateityj

PARAŠĖ V. KAPSUKAS.

ISTORIŠKAS APRAŠYMAS
ŠEIMYNOS IŠSIVYSTYMO.

Kaina 15c.

Adresuokite:

"MOTERŲ BALSAS"

229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.